

BIOLOGICA

DE KETENORGANISATIE VOOR
BIOLOGISCHE LANDBOUW EN VOEDING

lente 2008

64

Bio update

VISIE EN FEITEN

Het geheim
van de
Ommuurde
Tuin

Kees van Zelder
over afzetgaranties

Begin de lente fris: Kom naar het Bio-Congres!

Op woensdag 9 april vindt het 11e Bio-Congres met Bio-Branchemiddag plaats op de groene en stijlvolle locatie van Landgoed Rhederoord bij Arnhem. Het Bio-Congres is hét landelijke evenement voor de biologische sector en de belangrijkste ontmoetingsdag voor iedereen met professionele interesse in biologische landbouw. Een dag waar u niet gemist mag worden. Kijk voor het programma en het aanmeldformulier op: www.biologica.nl of bel Biologica: 030-2339970.

Bezwaar tegen veldproeven met gentech

Begin dit jaar heeft Biologica, mede namens de Vakgroep biologische landbouw van LTO/Biologica en lokale telersverenigingen, bedenkingen ingediend tegen veldproeven met gentech gewassen. Het ministerie van Milieu (VROM) had conceptvergunningen verleend aan AVEBE voor grootschalige proeven met amylopectine (zetmeel) aardappels en aan Monsanto en Pioneer voor proeven met herbicide tolerante maïs. Biologica heeft bezwaar gemaakt omdat het ministerie als vergunningverlener geen rekening houdt met de belangen van omwonende agrariërs. VROM kijkt enkel naar de risico's voor het milieu en de gezondheidsrisico's voor mensen. Eventuele kruisbestuiving of vermenging wordt gezien als een economisch risico en dit wordt niet mee-

gewogen in de besluitvorming. Biologica heeft ook bezwaar tegen het feit dat de exacte locaties van de voorgenomen veldproeven niet openbaar worden gemaakt. Hierdoor weten de omwonende telers niet of, en zo ja, hoeveel risico ze lopen. Intussen heeft VROM besloten om aan AVEBE toch een vergunning te verlenen. In het besluit wordt wel een reactie gegeven op onze bezwaren maar dit heeft helaas niet geleid tot aanpassingen in de vergunningvoorwaarden. De volgende stap in de procedure is in beroep gaan bij de Raad van State. Biologica onderzoekt nu de mogelijkheden om in beroep te gaan bij de Raad van State, in samenwerking met de klankbordgroep gentechnologie. Meer info: www.biologica.nl/gentech onder 'actueel', of raaijmakers@biologica.nl.

18 t/m 20 juni 2008 IFOAM World Congress

Dit is uw kans! Het wereldcongres van IFOAM, dat eens in de drie jaar plaatsvindt, is deze keer relatief dichtbij huis. Het wordt gehouden van 18 t/m 20 juni in Modena, Italië.

'The Organic World Congress' is gebaseerd op de IFOAM uitgangspunten: Health, Fairness, Ecology and Care. Kijk voor het programma en het aanmeldformulier op www.ifoam.org. Aansluitend vindt de IFOAM algemene ledenvergadering plaats, van 22 t/m 24 juni in Modena.

Week van de Smaak zoekt u

Van 22 t/m 28 september 2008 vindt de tweede Week van de Smaak plaats. In 2007 was het evenement een enorm succes en dit jaar belooft het nog groter te worden. De Week van de Smaak biedt kansen om uw winkel, restaurant of terras op een bijzondere manier over het voetlicht te brengen. Van 2 april tot 1 juli kunt u uw activiteiten, proeverijen of speciale menu's aanmelden via www.weekvandesmaak.nl. Een omvangrijke communicatiecampagne ondersteunt de Week van de Smaak. Deelnemers krijgen gratis promotiemateriaal en kunnen het unieke Smaakweekgeschenk bestellen. Meld u aan en doe mee!

week van de smaak®
22 t.m. 28 september 2008

Bijlage jaarverslag

Mag het ietsje minder?

Pasen wordt, net als de kerst, meer en meer een eetfeest. Al weken voor de Pasen word ik met recepten, folders en reclames voorbereid op wat mij te doen staat met de Pasen: lekker koken en veel eten, vooral heel veel eieren.

Phileen Meertens
Biologisch-dynamische akkerbouwer en bestuurslid van Biologica

In de convenantinspanningen van Biologica staat: 'fors inzetten op omzetgroei'. Ik wilde aantonen dat we in de biologische voedselketen domweg aanbieden wat de consument vraagt: bio-chips, bio-mayonaise, bio-aardbeien met Pasen, niets is te dol. Ik wilde betogen dat de biologische sector alleen gezond kan groeien als we eerlijke en gezonde producten leveren, en niet alle exponenten van de vermaledijde consumptiemaatschappij klakkeloos aan de consument voorschotelen. Maar ja, die avond zat ik op de bank voor de tv te genieten van mijn bakje chips. Eigenlijk miste ik daar de bio-cola nog bij. Tja, die chips moest toch maar gehandhaafd blijven. Maar waar moest ik dan over schrijven?

Ik kon het beter over een andere boeg gooien en mij stevig verweren tegen al die ingevlogen bio-producten uit verre landen. Moeten wij in het voorjaar perse Argentijnse uien laten overkomen? Zo meteen vliegen we nog bio-meloenen uit de Egyptische woestijn in. Kostbaar water van de Egyptische boeren afpakken en dat via de meloenen naar Nederland importeren. Maar diezelfde dag stond ik in de supermarkt en had ik bananen en sinaasappels in mijn karretje geladen, Bio dat wel, maar ook uit een heel ver land. Je wilt toch wat vitaminen in ons grieperige klimaatje. Dus, hoewel ik nog steeds vind dat bio-meloen uit de woestijn echt niet kan, werd het verhaal voor mijn column weer dunner.

Vlees, ik zou over vlees gaan schrijven. Met goed fatsoen voor het milieu kan je toch onmogelijk nog vlees eten. Voedsel voor ons vee wordt verbouwd op voormalig oerwoud. Dat voedsel maakt eerst een wereldreis en bovendien is er 10 kilo eiwit nodig om een kilo vlees te maken. En dan gaat dat vlees naar Italië op transport en komt als parmaham weer terug. Nog afgezien van de veel te veel kippen zonder snavel op een vierkante meter. Maar eerlijk is eerlijk: biologisch kippen- en varkenshouders geven hun vee de ruimte en proberen zoveel mogelijk lokaal te voeren. Eigenlijk best goed, vlees.

Ik weet het dus niet meer. Maar toch: mag het allemaal ietsje minder, zou ik willen uitroepen. Ik zou het prettig vinden als de biologische sector wordt geassocieerd met ietsje minder, en niet met 'groei' en 'steeds meer'. Er rust een taboe op 'nee' verkopen aan de klant. Misschien is het precies dát wat we moeten doen. 'Nee' durven verkopen als we onze bio-sector willen presenteren als een serieuze poging voor gezondere voeding in een beter milieu. Nee, we hebben met Pasen nog geen aardbeien. Nee, het is beter om niet elke dag vlees te eten. Nee, in juni is de knolselderij op.

In de natuurvoedingswinkel, waar ik wel eens kom, is net een nieuwe manager aangesteld. Het is een wakker kijkende jongeman, in een brandnetelpak van moderne snit: "Mevrouw wil biologische cola?". Even doven zijn heldere ogen: nee sorry, hebben we niet, nooit van gehoord ook. Dan flits ie weer wakker: "Biologische cola, zei u? Biologische cola! Wat raar dat het er nog niet is, dat is een gat in de markt, we gaan ervoor zorgen we dat het er komt, mevrouw!"

Ongetwijfeld laat Pasen weer een piek in de biologische consumptie zien. De blijde groeiboodschap bracht mij echter tot gepeins. Hoe langer ik erover nadenk hoe absurder die economische groei eigenlijk is. Economische groei is een vaststaand uitgangspunt geworden, waar ik eigenlijk nooit vraagtekens bij hoor. We creëren nooit vermoede behoeftes die vervuld moeten worden en zo groeien we weer verder, en daar doet de bio-sector vrolijk aan mee. Zo kwam het dat ik in de Biologica-vergadering ons groeiparadigma ter sprake bracht en dat leidde tot deze column.

Ik was zeer ingenomen met 'mijn column', want dan kon ik die groeiwaan in verband brengen met de groei-intentie van Biologica.

Convenant Marktontwikkeling

Op 31 januari 2008 hebben elf partijen hun handtekening gezet onder het derde Convenant voor de marktontwikkeling van de biologische landbouw. Het convenant is ondertekend door supermarkten, levensmiddelenfabrikanten, handelshuizen, speciaalzaken, overheid, banken, boeren, de cateringsector en Biologica. Gestreefd wordt onder andere naar een jaarlijkse omzetgroei van minstens 10%. De biologische sector moet een robuuste sector worden, die na afloop van de convenantperiode in 2011 op eigen kracht kan doorontwikkelen.

Verbinden en inspireren

De geest van de Beleidsnota biologische landbouwketen 2008-2011 ademt door het convenant. Het gaat er om dat men met elkaar samenwerkt, elkaar inspireert en uitdaagt, maar ook dat verbindingen worden gelegd met nieuwe actoren en consumenten. Het convenant stimuleert de wisselwerking en wederzijdse versterking van de biologische sector en duurzame initiatieven in de gangbare sector.

Maatschappelijke organisaties

Voor wat betreft het verbinden van burgers met biologische landbouw is een belangrijke rol weggelegd voor de maatschappelijke organisaties. In navolging van de vorige convenantperiode zullen veertien organisaties hun handtekening zetten onder het tweede deelconvenant marktontwikkeling biologische landbouw. Gezamenlijk vertegenwoordigen de deelnemende organisaties een achterban van 4-5 miljoen burgers.

De ondertekening is gepland op 22 april 2008. Aansluitend zal worden besproken hoe invulling kan worden gegeven aan de hoofdthema's van het deelconvenant zoals klimaat en energie en dierenwelzijn. De coördinatie van het deelconvenant is in handen van Biologica.

Contactpersonen bij Biologica:

Mari Marinussen,
marinussen@biologica.nl
(projectleider deelconvenant).
Jasper Vink,
vink@biologica.nl
(coördinator communicatie)

Vakgroepnieuws

De Beleidsnota biologische landbouwketen 2008-2011 is begin deze maand aangenomen in de Tweede Kamer. De biologische sector is er blij mee. "Veel van onze wensen zijn in de nota opgenomen", aldus Kees van Zelder, waarnemend voorzitter van de Vakgroep Biologische Landbouw LTO/Biologica. "Nu moeten wij zorgen dat de Kamerleden ons blijven ondersteunen met goede moties."

Tegen subsidie, voor afzetgaranties

Het doel van de Beleidsnota is om te werken aan een robuuste biologische sector, die vanaf 2011 op eigen benen kan staan. Het derde Convenant (zie blz. 2) en Bioconnect (zie blz. 6) zijn de middelen waarmee de biologische sector deze kabinetsperiode volwassen moet gaan worden. Kees van Zelder: "Via het derde Convenant worden alle partijen in de keten gestimuleerd om gezamenlijk aanbod en afzet uit te bouwen. Met de kennisontwikkeling kunnen we blijven innoveren. Het is belangrijk dat we ons blijven onderscheiden op het gebied van duurzaamheid en dierenwelzijn."

Ketenmanagers

In de Beleidsnota staat een nieuwe ambitie: 10% omzetgroei per jaar. Een aantal politieke fracties is het daar niet mee eens, zij willen vasthouden aan de oude ambitie van 10% landbouwareaal in 2010. De Vakgroep vindt de herziene ambitie juist een goede zaak. Van Zelder: "Daarmee voorkomen we een schoksgewijze groei." Ook heeft de Kamer aan LNV gevraagd om te onderzoeken of er door middel

van een fonds renteloze leningen verstrekt kunnen worden aan omschakelaars. Daar is de Vakgroep niet enthousiast over. Van Zelder: "Omschakelaars moeten aangetrokken worden door de markt. Ketenpartijen kunnen samen met de sectoren het beste inschatten hoeveel product er nodig is en het aanbod via afzetgaranties sturen. De ketenmanagers hebben de taak om de partijen verder bij elkaar te brengen een aan te jagen."

Duurzame stimulans

De Vakgroep wil geen subsidies meer. Wel moeten biologische boeren en tuinders beloond worden voor hun maatschappelijke diensten. Van Zelder: "In de Beleidsnota zijn de hectarepremie en de beloning voor groene en blauwe diensten niet genoemd. Dat is jammer. Zolang milieukosten niet verdisconteerd worden in het eindproduct, zullen biologische producten te duur zijn of gangbare producten te goedkoop. Bovendien is beloning voor maatschappelijke diensten een duurzame stimulans voor omschakelaars."

Werkbezoek

Ondanks de mooie Beleidsnota zal de Vakgroep het de komende tijd druk krijgen. Boven genoemde standpunten moeten onder de aandacht gebracht worden in de politieke arena. Daarnaast staat de strijd voor een geventureerde keten hoog op de agenda; over het schadefonds is het laatste woord nog niet gezegd. De Vakgroep gaat komende tijd alle Kamerleden, die landbouw in hun portefeuille hebben, uitnodigen voor werkbezoek. Van Zelder: "We moeten zorgen dat we ondersteund worden met goede moties. Het is onze taak dat de politiek in contact blijft met de praktijk."

Tot 1 november vervangt Kees van Zelder Martin Wiersema als voorzitter Vakgroep Biologische Landbouw LTO/Biologica. Martin start een biologische veehouderij op een nieuwe locatie. Dit vraagt al zijn aandacht. Evert Rienks vervangt Martin als voorzitter van LTO Noord Vakgroep Biologische Landbouw.

Volle bak op de BioVak

De eerste BioVak, de biologische ondernemersbeurs, is een groot succes geworden. In totaal kwamen op 6 en 7 februari zo'n 2200 bezoekers naar de Americahal in Apeldoorn, waarvan het merendeel biologische boeren en tuinders. De eerste dag stond in het teken van de Biologische Ondernemersdag, die werd georganiseerd door

de Vakgroep Biologisch Landbouw van LTO en Biologica. De beurs was overzichtelijk en aantrekkelijk en leverde geanimeerde ontmoetingen op, kennisuitwisseling en vele nieuwe contacten. De circa 40 workshops werden zeer goed bezocht. In 2009 zal waarschijnlijk de tweede BioVak georganiseerd worden. Meer info: www.biovak.nl.

En de 500ste adoptiehaan gaat naar ...

Afgelopen jaar kreeg Adopteer een Kip een vriendje: Adopteer een Haan. Met de adoptie van een haan geef je een haan een kiplekker biologisch-dynamisch leven. Onlangs werd de 500ste haan geadopteerd door ... de heer Rio de Haan. De geluksvogel krijgt van Biologica als extraatje een Kipkado voor een half jaar. Geen haan kan immers zonder kip.

Rio kreeg zijn adoptiehaan van zijn vriendin Heleen: "Ik was op zoek naar een cadeautje voor onze eerste Valentijnsdag. Ik geef het liefst een cadeautje waar de natuur ook wat aan heeft, dus zo kwam ik bij deze actie uit. Nu is de familie van mijn vriend heel trots op die naam. Dus dat kwam mooi uit. Hij vond het heel erg leuk!"

Open Dagen 2008:

Zorg voor voedsel, zorg voor mensen

Op 21 en 22 juni vieren Biologica en Steunpunt Landbouw & Zorg het begin van de zomer met de jaarlijkse 'Open Dagen' bij de boer. Bezoekers aan één van de honderden deelnemende bedrijven kunnen zelf de voordelen van biologische landbouw ervaren én de meerwaarde ontdekken van de unieke combinatie van landbouw en zorg. Restaurants, winkels, organisaties en bedrijven worden van harte uitgenodigd om in te haken bij dit gastvrije evenement dat jaarlijks tienduizenden bezoekers trekt. De feestelijke aftrap is dit jaar in handen van cabaretier Vincent Bijlo.

Kijk voor adressen van deelnemende bedrijven vanaf april op: www.biologica.nl/opendagen

WWW.JEPROEFTDEAANDACHT.NL

Kids for Animals

Kids for Animals, de jeugdclub van de Dierenbescherming, promoot de diervriendelijke biologische veeteelt. Samen met marktleider in biologisch vlees en vleeswaren Vion is een spaaractie opgezet. Op biologisch vlees en vleeswaren van het merk Bio+ is hiervoor tot eind maart een speciale spaaractiesticker te vinden. De Dierbescherming en Kids For Animals werken al langer samen met partijen die duurzame landbouw ondersteunen. 'Voor wie vlees wil eten is biologisch de beste keuze', zegt Bert van den Berg beleidsmedewerker veehouderij van de Dierenbescherming. De samenwerking is een van de resultaten van de inspanningen van de Task Force Marktontwikkeling Biologische Landbouw.

Zichtbaar in het schap

Het marktaandeel van biologisch vlees is net iets lager dan het gemiddelde marktaandeel van biologisch. De verkoop van biologisch vlees via de supermarkt heeft dus een impuls nodig. In opdracht van Bioconnect heeft LEI daarom een experiment uitgevoerd met de zichtbaarheid in het schap van het vleesmerk Bio+. Uit onderzoek blijkt dat de vraag naar biologisch vlees stijgt door kleurige schapstroken, schapverdelers en plafondhangers aan te brengen. De onderzoekers adviseren de biologische vleessector en supermarkten de zichtbaarheid van het biologisch vlees in het vleesschap te bevorderen. Passend promotiemateriaal werkt omzetverhogend en het komt tevens de aantrekkelijkheid van het vleesschap ten goede.

Nieuw Europees logo

Vanaf 2009 is een Europees logo verplicht voor biologische producten die onder de Europese regels vallen. Daarnaast mogen producten ook het Nederlandse EKO-keurmerk blijven gebruiken. De vormgeving van het bestaande Europese logo is aangepast aan deze tijd: een groene cirkel met het woord bio en een streep eronder in de vorm van een glimlach. Bedrijven die hun producten in heel Europa leveren zijn blij met het Europese logo. Wel is er op dit moment nog onduidelijkheid over de precieze toepassing er van. Daarom heeft de Europese commissie een FAQ-lijstje opgesteld. Meer info: www.biologica.nl.

“Wie eten verkoopt, moet van eten houden”

Tuinders Taco IJzerman en Esther Kuiler van de Ommuurde Tuin in Wageningen zijn een voorbeeldbedrijf als het gaat om huisverkoop. Hun geheim? Taco en Esther houden zelf van koken en lekker eten. “De aankoop van een krop groenlof wordt dan al snel een praatje vol bereidingstips en gedeeld enthousiasme.”

De Ommuurde Tuin is een idyllisch tuinbouwbedrijf op Landgoed Oranje Nassau's Oord tussen Wageningen en Renkum. Alle activiteiten in de tuin draaien om vers, gevarieerd en smaakvol eten. Esther: “Verkoop op de tuin garandeert direct contact en beleving en levert de beste marge. Plus: we vinden het leuk om veel teelten te hebben.” De tuinders verkopen biologisch geteelde groenten, kleinfruit, kruiden en bloemen. Het teeltplan op de 0,6 hectare is berekend op de 60 groenteabonnementen en de directe afzet. “Wij telen kleine hoeveelheden en bijzondere producten, zoals zwarte palmkool, reuzepeulen en gele snijbiet. Zo bieden we een mooi assortiment met smaak.”

Winternieuws

De Ommuurde Tuin is een echt zomerbedrijf: “We zijn open van 1 mei tot 1 november. Dan kunnen we met volle grond teelten kwaliteit oogsten, zonder tunnels of glas.” Om klanten

in het voorjaar weer op de tuin te krijgen, vertellen Taco en Esther steeds opnieuw hun verhaal: “In de winternieuwsbrief en persoonlijk op onze plantgoedmarkt en paddenstoelenfeest op 17 mei, de eerste activiteit in de lente.”

Persoonlijke aanpak

De enthousiaste, persoonlijke aanpak op de Ommuurde Tuin werkt aanstekelijk. Esther, Taco of medewerker Yarl verkopen de verse groenten meestal zelf. De verkoopplek onder de ruime luifel van een blokhuut is eenvoudig, sfeervol en net praktisch genoeg. “We hebben geen ‘winkel’ waar klanten naar binnen kunnen lopen. De hele tuin is onze verkoopplek.” De klanten komen uit alle lagen van de bevolking. Voor meer dan de helft van de bezoekers is biologische teelt niet het enige koopargument. “Smaak, dichtbij, gemak en sfeervol zijn belangrijk. En versheid, natuurlijk.”

Veel aandacht voor PR

Naast de verkoop organiseert de Ommuurde Tuin allerlei activiteiten, zoals kook- en kruidenworkshops, snoeiworkshops en rondleidingen. Deze activiteiten geven de tuin bekendheid. “Aan publiciteit besteden we veel aandacht en tijd. Die uren zijn niet direct rendabel, maar wel wervend.” De Ommuurde Tuin krijgt aandacht in glossy buitenbladen én in alternatieve media, zoals Onkruid. Taco is klaar voor een nieuw seizoen: “Landelijke publiciteit werkt lang door, ook regionale klanten komen makkelijker binnen als we met mooie foto’s in de bladen staan.”

Meer info: het uitgebreide verhaal van de Ommuurde Tuin is opgenomen in het handboek *Directe verkoop van boerderijproducten* (zie hieronder). Kijk ook op: www.ommuurdetuin.nl.

PROJECT DIRECTE VERKOOP

Wanneer directe verkoop op een professionele manier wordt aangepakt, is het een goede manier om inkomsten te verhogen en het risico te spreiden voor een agrarisch bedrijf. Directe verkoop van biologische producten is vaak lastig voor boeren en tuinders. Hoe bind je klanten aan je en houd je ze vast? Hoe pak je promotie en communicatie op? Aan welke regels moet je voldoen, zowel op het gebied van hygiëne als in de ruimtelijke ordening? Om de kennis en ervaring op het gebied van directe verkoop te bundelen en te verspreiden, voert Biologica in samenwerking met de Vakgroep Biologische Landbouw LTO/Biologica het project *Directe Verkoop van biologische producten* uit. Het project bestaat uit trainingen, workshops, lezingen en persoonlijke consults voor agrarische ondernemers. Daarnaast voert het project ook marketingonderzoek uit en is het handboek uitgegeven (zie hiernaast). Meer info: steenbruggen@biologica.nl.

Nieuw:

Handboek verkoop boerderijproducten

Het Handboek ‘Directe verkoop van boerderijproducten’ is een onmisbaar hulpmiddel en naslagwerk voor boeren en tuinders, die hun producten direct aan huis verkopen of daarmee willen starten. Het handboek bevat een schat aan praktische tips over regelgeving, winkelinrichting, promotie, rendement en onderlinge samenwerking. Ook zijn inspirerende verhalen van voorbeeldbedrijven opgenomen. Ervaringen van boeren en boerinnen met een boerderijwinkel, een webwinkel, een kookstudio of een markt op eigen erf zijn uitgebreid beschreven. Het handboek is een publicatie van Biologica voor het project ‘Directe verkoop van biologische producten’. In dit project kunt u ook individueel advies krijgen of deelnemen aan een leergang over directe verkoop. Downloaden van het handboek via www.biologica.nl/boerentuinder is gratis. U kunt het handboek ook gedrukt bestellen via www.biologischelandbouw.org, klik op ‘boekenwinkel’, voor € 7,- plus verzendkosten.

Happy, heel, robuust

De drie dierlijke productwerkgroepen, die onderdeel uitmaken van Bioconnect, gaan in 2008 een flink aantal projecten uitvoeren waarin dierenwelzijn centraal staat. Er wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar fytotherapie, meetbaarheid van weerstand, verantwoord ruien bij kippen, contact mens-dier, vitaliteit bij biggen en het natuurlijk bestrijden van dierziektes en plagen zoals leverbot en vliegen bij koeien. Daarnaast is Biologica gestart met het overkoepelende dierenwelzijnsproject 'Happy, heel en robuust'. In dit project wil Biologica met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties ervoor zorgen dat dierenwelzijn zich verder ontwikkeld en het een blijvende inspiratiebron is voor de hele landbouw. Met 'Happy, heel en robuust' kunnen de onderzoeksresultaten ook ingezet worden voor verbetering regelgeving, marketing en communicatie. Kan de verkoop van biologische eieren gestimuleerd worden als consumenten weten dat de legkippen twee keer zo lang leven en dat er dus ook de helft minder haantjes vernietigd hoeft te worden? Voor de maatschappelijke erkenning en de internationale profilering is het van groot belang dat de biologische sector inspirerend blijft op het gebied van dierenwelzijn. Met 'Happy, heel en robuust' kan hier een extra stimulans aan gegeven worden.

Meer info: Biologica, Clemens Oude Groeniger, oude.groeniger@biologica.nl

100% biologische mest

De Vakgroep en de Themawerkgroep Bodemvruchtbaarheid willen toewerken naar mestgebruik van 100% biologische herkomst. Om hieraan gericht te werken is het kennisproject 'Paraplu 100% biologische mest' opgezet. De uitgangspunten van het project zijn:

- Geleidelijk minder afhankelijk worden van gangbare meststoffen en daarmee de risico's verkleinen van insleep van ongewenste stoffen en ggo's.
- Voldoen aan wensen en verwachtingspatroon van consumenten
- Voorkomen dat biologische mest de sector uitgaat; dus verder sluiten van de kringloop.

In 2007 is een eerste stap gezet. Vanaf 1 januari 2008 is het verplicht om minimaal 45 kg N/ha/jaar uit biologische mest te gebruiken. Een van de problemen waar het project zich over buigt is het overschot aan biologische pluimveemest, dat nog niet biologisch afgezet wordt. Dit heeft

o.a. te maken met het feit dat biologische pluimveemest fosfaatrijk is maar ook door de sterke toename van het aantal biologische pluimveebedrijven. De oplossing die het meest bij de biologische sector past is eisen stellen aan grondgebondenheid. Ook het gebruik van hulpmeststoffen wordt aangepakt. Meer info: willems@biologica.nl

WWW.BIOCONNECT.NL

Klimaat & Duurzaamheid

Landbouw heeft de opgave gekregen bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen van de Nederlandse regering. De biologische landbouw wil proberen meer bij te dragen dan is vereist. De nieuwe themawerkgroep 'Energie en broeikasgassen' ontwikkelt hierover een visie, werkt aan draagvlak en gaat activiteiten concretiseren.

Meer info: marinussen@biologica.nl

Aquacultuur

Vanaf januari 2008 is de nieuwe productwerkgroep Aquacultuur van start gegaan. Binnen deze productwerkgroep wordt intensief samengewerkt met gangbare telers. De werkgroep zal zich voorlopig vooral richten op vis, schaal- en schelpdieren. Later volgen mogelijk de teelt van zilte groenten, bijvoorbeeld lamsoor of zeekraal. Duurzame visteelt is hard nodig om overbevissing tegen te gaan. Op dit moment zijn er echter in Nederland geen wettelijke regels voor biologische visteelt, zodat productie met keurmerk hier niet mogelijk is. De werkgroep wil hier verandering in brengen. Meer info: marinussen@biologica.nl

Krachtenbundeling

Bioconnect start in 2008 met nieuwe Product- en Themagroepen. Dit is een direct gevolg van de vragen en ideeën die bij ondernemers en bedrijfsleven leven en naar voren zijn gekomen in de gesprekken van het afgelopen jaar. Bovendien worden op enkele thema's de krachten gebundeld met gangbare projecten en activiteiten, om duurzame innovaties te initiëren en praktijkrijp te maken. Nieuwe thema's en productwerkgroepen zijn: aquacultuur; weerbaar vee; multifunctionele landbouw met directe verkoop; wijnbouw; energie en broeikasgassen; duurzaamheids-indicatoren; en biodiversiteit en landschap.

COLOFON

De Bio update is een uitgave van Biologica en verschijnt vier keer per jaar.

Leden van de bij Biologica aangesloten verenigingen ontvangen deze update. Dat zijn de leden van de Vakgroep Biologische Landbouw LTO/Biologica, de Vereniging van Biologische Productie- en handelsbedrijven (VBP) en Vakcentrum Natuurvoeding & Reform (VN&R). Ook de ondertekenaars van het "Biologisch Deelconvenant" en een groeiende groep relaties binnen en buiten de biologische sector ontvangen de Bio update.

Bio update 64
lente 2008

Redactie en samenstelling:
Annelijn Steenbruggen

Bijdragen:
Maria van Boxtel
Alexis van Erp

Willemien Hallebeek
Mari Marinussen
Phileen Meertens
Maaïke Raaijmakers
Jasper Vink

Foto's:
Beeldbank Biologica
Pieter Ouddeken
Annelijn Steenbruggen

Oplage:
2.150 exemplaren

Lay-out:
Vilarrica bv
Baarn

Druk:
Drukkerij Klomp
Amersfoort

Redactieadres:
Biologica
Postbus 12048
3501 AA Utrecht
tel. 030-2339970
info@biologica.nl
www.biologica.nl
www.adopteereenkip.nl
www.adopteereenappel.nl